

Andrej Demšar

Univerza v Ljubljani, Naravoslovnotehniška fakulteta, Oddelek za tekstilstvo, grafiko in oblikovanje,
Snežniška 5, 1000 Ljubljana, Slovenija

Svetovni trg svile

Global Silk Market

Strokovni članek/Professional article

Prispelo/Received 12–2025 • Sprejeto/Accepted 2–2026

Korespondenčni avtor/Corresponding author:

prof. dr. Andrej Demšar

E-pošta: andrej.demsar@ntf.uni-lj.si

ORCID iD: 0000-0001-5569-4554

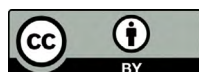
Izvleček

Prispevek ponuja celovit pregled svetovnega, evropskega in slovenskega trga svile ter izpostavlja ključne trende, izzive in priložnosti v tej niši, a strateško pomembni panogi. Svetovna poraba svile obsega manj kot 0,15 % celotne porabe tekstilnih vlaken, pri čemer več kot 90 % svile prihaja iz Azije. Kitajska in Indija sta vodilni proizvajalki, medtem ko Japonska postopoma krepi svojo prisotnost. Svila ima pomembno vlogo v luksuzni modi, zaradi svojih hipoalergenih in biokompatibilnih lastnosti pa se čedalje več uporablja tudi v kozmetiki in medicini. Na svetovnem trgu prevladujejo štiri glavne vrste svile: prava svila (Mulberry), divja svila ali tussah, eri in muga, vsaka s svojimi edinstvenimi značilnostmi in regionalnim pomenom. Po napovedih naj bi trg svile do leta 2032 rasel po letni stopnji 9,1 %, kar bi pomenilo skupno vrednost 30 milijard evrov. Med glavnimi dejavniki rasti so trajnostna moda, ekološka ozaveščenost, večje povpraševanje po luksuznih izdelkih, inovacije v biomaterialih in vladna podpora domači proizvodnji. Trajnostni trendi, razvoj pametnih tekstilij in širitev uporabe svile v medicinske in kozmetične namene bodo v prihodnjih letih pomembno vplivali na rast trga. Evropa se sooča z visoko ceno svile, a majhno proizvodnjo in porabo, kar pomeni veliko odvisnost od uvoza. Tradicionalno sta Francija in Italija vodilne evropske proizvajalki, vendar je proizvodnja omejena na manjše obrate in trajnostne projekte. EU si prizadeva za oživitve svilogojstva z ekološkimi pristopi in lokalnimi pobudami. V Sloveniji se dejavnost ponovno prebuja, predvsem prek raziskovalnih projektov, lokalnih pobud in interdisciplinarnega sodelovanja. Zaradi trenutnih gospodarskih in zakonodajnih razmer je proizvodnja smiselna predvsem za izdelke z visoko dodano vrednostjo. Če bi se zakonodaja prilagodila v korist lokalne proizvodnje, bi bila širitev dejavnosti v Sloveniji in Evropi realna možnost.

Ključne besede: tekstilije, naravna vlakna, beljakovinska vlakna, fibroin, svilogojstvo

Abstract

The article offers a comprehensive overview of the global, European and Slovenian silk markets, and highlights key trends, challenges and opportunities in this niche yet important industry. Global silk consumption accounts for less than 0.15% of total textile fibre consumption, with over 90% of silk produced in Asia. China and India are the leading producers, while Japan is gradually strengthening its presence. Silk plays a significant role in luxury fashion and is increasingly used in cosmetics and medicine due to its hypoallergenic and biocompatible properties. The global market is dominated by four main types of silk: silk extruded by the silkworm *Bombyx mori*, tasar, eri, and muga, each with unique characteristics and regional significance. Forecasts suggest that

Content from this work may be used under the terms of the Creative Commons Attribution CC BY 4.0 licence (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Authors retain ownership of the copyright for their content, but allow anyone to download, reuse, reprint, modify, distribute and/or copy the content as long as the original authors and source are cited. No permission is required from the authors or the publisher. This journal does not charge APCs or submission charges.

the silk market will grow at an annual rate of 9.1%, reaching a total value of €30 billion by 2032. Key drivers of market growth include sustainable fashion, increased environmental awareness, rising demand for luxury goods, innovations in biomaterials and government support for domestic production. Sustainability trends, the development of smart textiles and the expanding use of silk in medical and cosmetic applications are expected to shape the market in the coming years. Europe faces high silk prices but low production and consumption, resulting in a strong dependence on imports. Traditionally, France and Italy have been the leading European producers, though production is limited to small-scale operations and sustainability-focused projects. The EU is working to revive sericulture through ecological approaches and local initiatives. In Slovenia, the industry is experiencing a revival, primarily through research projects, local initiatives and interdisciplinary collaboration. Given the current economic and legislative conditions, production is viable primarily for high value-added products. If European and domestic policies shift in favour of local production, the expansion of silk-related activities in Slovenia and across Europe could become a realistic prospect.

Keywords: textiles, natural fibres, protein fibres, fibroin, sericulture

1 Uvod

Svila je naravno proteinsko vlakno, ki ga proizvajajo ličinke sviloprejk med izdelavo kokonov. Zgodovinsko lahko uvrstimo začetek uporabe svilenih niti oziroma vlaken na Kitajsko v čas pred približno 5000 leti. Zaradi svojega sijaja, trdnosti in gladke teksture je svila že stoletja cenjena v tekstilni in oblačilni industriji. Svetovni trg svile je danes dinamična in hkrati zelo specializirana panoga, ki združuje tradicijo, inovacije in trajnostne prakse. Čeprav ima svila le majhen delež v svetovni porabi tekstilnih vlaken, ostaja eden najprestižnejših materialov z visoko dodano vrednostjo. Njena uporaba se razteza od luksuzne mode do kozmetike, notranjega oblikovanja in celo medicinskih aplikacij.

V zadnjem desetletju se trg svile spreminja pod vplivom globalnih trendov, kot so ekološka ozaveščenost, razvoj pametnih tekstilij in rast povpraševanja po trajnostnih izdelkih. Azijske države, zlasti Kitajska in Indija, še naprej obvladujejo večino svetovne proizvodnje, medtem ko se Evropa sooča z izzivi visoke cene, majhne proizvodnje in uvozne odvisnosti.

Pričujoči prispevek temelji na mednarodni študiji »Global Silk Market – Industry Trends and Forecast to 2032«, ki jo je pripravilo podjetje Data Bridge Market Research [1]. Namen prispevka je predstaviti ključne značilnosti svetovnega in evropskega trga

svile, analizirati najpomembnejše akterje, vrste svile ter opozoriti na možnosti za razvoj lokalne proizvodnje v Evropi oziroma Sloveniji.

2 Svetovni trg svile

Letna svetovna poraba vseh vrst tekstilnih vlaken znaša približno 110 milijonov ton. Največji delež ima poliester (okoli 57 %), sledi mu bombaž z okoli 22 %. Naravnih vlaken je približno 30 milijonov ton, kar je manj kot tretjina celotne porabe tekstilnih vlaken [1–5].

Poraba svile na svetovni ravni znaša med 100.000 in 150.000 ton na leto, kar je manj kot 0,15 % celotne porabe tekstilnih vlaken. Več kot 90 % svile se proizvaja v Aziji, pri čemer Kitajska in Indija vodita kot največji proizvajalki. Kljub majhnemu tržnemu deležu ima svila pomembno vlogo v luksuzni modi ter vse bolj tudi v kozmetiki in medicini. Zaradi visoke cene in zahtevne, količinsko omejene proizvodnje ostaja svila nišni tekstilni material, pri katerem ni pričakovati bistvenega povečanja deleža v skupni porabi vlaken.

Največji trg svile je Kitajska, sledijo ji Indija, Italija, Japonska in Francija (glej preglednico 1). Kitajska in Indija skupaj proizvedeta več kot 90 % svetovne svile, kar vpliva tudi na visoko raven domače porabe. Evropske države, kot sta Italija in Francija, svilo večinoma uvažajo in jo predelujejo v luksuzne izdelke.

Delež svetovne porabe svile po regijah, napoved za leto 2032 in pričakovana rast so predstavljeni v preglednici 2. Poraba svile je v zadnjih desetletjih

razmeroma stabilna, vendar bi se lahko zaradi naraščajočega zanimanja za trajnostno in naravno modo v prihodnje zmerno povečala [1–5].

Preglednica 1: Svetovna poraba svile po državah [1–5]

Država	Ocenjena letna poraba svile (t)	Delež (%)	Opombe
Kitajska	~ 90.000	~ 75	Največja proizvajalka in porabnica svile
Indija	~ 30.000	~ 25	Druga največja proizvajalka in porabnica
Italija	~ 7000	~ 5,8	Glavna evropska predelovalka svile
Japonska	~ 5000	~ 4,2	Tradicionalna uporaba v kimonoindustriji
Francija	~ 3000	~ 2,5	Luksuzna moda, tekstilna dediščina
ZDA	~ 2000	~ 1,7	Uvoznik svile za modno industrijo
Brazilijska	~ 1500	~ 1,2	Proizvodnja in domača poraba
Tajska	~ 1000	~ 0,8	Tradicionalna proizvodnja svile

Opomba: Skupni odstotki presegajo 100 %, ker Kitajska in Indija skupaj proizvedeta in porabita večino svile, medtem ko druge države večinoma uvažajo in predelujejo manjše količine. Ocene se lahko prekrivajo zaradi izvoza in domače predelave.

Preglednica 2: Delež svetovne porabe svile po regijah za leto 2024, napoved za leto 2032 in predvidena letna rast [1–5]

Regija	Delež 2024 (%)	Delež 2032 (%)	Letna rast
Azija-Pacifik	48,41	50,38	9,7
Evropa	23,11	22,70	8,9
Severna Amerika	18,25	17,50	8,5
Južna Amerika	7,09	6,59	8,1
Bližnji vzhod/Afrika	3,14	2,82	7,7

Vrednost svetovnega trga svile je ocenjena na približno 15 do 20 milijard evrov na leto. Ocena vključuje surovo svilo, predelano svilo (tkanine, preje) ter končne izdelke, kot so oblačila in drugi svileni izdelki. Po napovedih naj bi trg do leta 2032 rasel po letni stopnji 9,1 % in dosegel skupno vrednost 30 milijard evrov. Regija Azija–Pacifik ostaja vodilna, predvsem zaradi Kitajske in Indije kot največjih proizvajalk [1–5].

Svetovni trg svile se segmentira po devetih kriterijih: vrsti svile, tipu izdelka, teži, številu niti, državi izvora, uporabljenem materialu, proizvodnem procesu, končnem uporabniku in distribucijskem kanalu.

Standard SIST ISO 6938 opredeljuje pravo svilo kot izločino udomačene sviloprejk B. mori, izločine drugih sviloprek pa opredeljuje kot divjo svilo, in sicer:

- tussah so izločine različnih divjih gosenic sviloprek: *Antheraea mylitta*, *Antheraea pernyi*, *Antheraea yama-may*, *Antheraea roylei*, *Antheraea proylei*,
- muga je izločina gosenice delno udomačene sviloprejk *Antheraea assamensis*,
- eria je izločina divje gosenice sviloprejk *Phylosamia cynthia* in udomačene gosenice *Phylosamia ricini*,
- Anafe je izločina različnih divjih afriških gosenic sviloprejk Anaphe, ki se zapredajo v skupinah.

Med glavnimi vrstami izstopajo prava svila, poimenovana tudi svila Mulberry, ter divje svile tussah, eria in muga, ki imajo na svetovnih trgih vsaka svoje edinstvene značilnosti in regionalni pomen (glej preglednico 3).

Preglednica 3: Najpomembnejše vrste svile z najpomembnejšimi značilnostmi [1–5]

Vrsta svile	Izvor	Lastnosti	Uporaba	Tržni delež (%)
Prava svila (Mulberry)	Gosenice vrste <i>Bombyx mori</i>	Najmehkejša, najbolj sijoča, enakomerna vlakna	Oblačila, posteljina, luksuzni tekstilni izdelki	~ 68
Svila tussah	Divje sviloprejke v Indiji	Groba tekstura, zlati odtenek	Sari, dekorativni tekstil	~ 15
Svila eria (veganska svila)	Gosenice <i>Phylosamia Cynthia</i> , <i>Phylosamia Ricini</i>	Mehka, topla, mat videz	Etična, trajnostna oblačila	~ 10
Svila muga	Gosenice <i>Anteraea assamensis</i>	Zelo trpežna, naravno zlata barva	Tradicionalna oblačila, luksuzni izdelki	~ 7

Glede na področje uporabe se trg svile deli na tekstilno industrijo (predvsem oblačila in posteljino), kozmetiko (kreme, losjoni, mila), medicino in druge specializirane aplikacije. Več kot 80 % svetovne porabe svile je namenjene tekstilni industriji, medtem

ko se preostanek uporablja v kozmetiki, medicini in drugih nišnih segmentih (glej preglednico 4).

Trg se hitro razvija, saj se svila vse pogosteje uporablja tudi v visokotehnoloških in trajnostnih rešitvah, kot so biomedicinski materiali, pametni tekstil itd.

Preglednica 4: področja uporabe svile

Področje uporabe	Delež svetovne porabe (%)	Opis uporabe
Tekstil in oblačila	80–85	Luksuzna moda, dodatki, notranja oprema, tradicionalna oblačila
Kozmetika in osebna nega	5–7	Sericin v kremah, maskah, šamponih, izdelkih za nego kože in las
Medicina in farmacija	3–5	Fibroin v oblogah za rane, tkivnem inženiringu, dostavi zdravil, kirurške niti
Drugo (biotehnologija, elektronika, umetnost)	2–5	Pametni tekstili, bioelektronika, dekorativna raba, raziskave

Tekstilna industrija ostaja največji porabnik svile, zlasti v azijskih državah, kjer je povpraševanje po tradicionalnih in luksuznih oblačilih največje. Kozmetični segment se povečuje predvsem zaradi naravnih lastnosti sericina – proteina, ki deluje kot vlažilec in antioksidant. Medicinska uporaba svile se širi z razvojem svilenih biomaterialov, ki se uporabljajo za regeneracijo tkiv, obloge za rane, kirurške niti in druge terapevtske namene. Pametni tekstili in biotehnologija odpirajo nove tržne niše, kjer je svila funkcionalni material z visoko dodano vrednostjo.

Povpraševanje po svili narašča predvsem v segmentu trajnostne mode, saj gre za naravno, biorazgradljivo vlakno z nizkim okoljskim odtisom. Kljub temu ostajajo cene svile visoke, predvsem zaradi zahtevne proizvodnje (gojenje sviloprejk, ročna predelava) ter občutljivosti trga na podnebne spremembe, ki vplivajo na biološki cikel sviloprejk.

Najdražja je svila v Evropi (okoli 50 EUR/kg), kar je posledica višjih stroškov dela in predelave ter večje dodane vrednosti končnih izdelkov. Najnižje cene imajo Brazilija, Iran in Tajska, kar odraža nižje proizvodne stroške in manjšo stopnjo predelave.

Med glavnimi dejavniki rasti trga svile v prihodnjih letih bodo trajnostna moda, večja ekološka ozaveščenost, rast povpraševanja po luksuznih izdelkih, inovacije v biomaterialih (zlasti v medicinski uporabi) ter vladna podpora domači proizvodnji. Pričakovati je zmeren, a stabilen razvoj trga, ki ga bodo poganjali trajnostni trendi, pametni tekstili in širitev uporabe svile v medicini in kozmetiki. Kitajska bo ostala vodilna sila, medtem ko Indija in Japonska krepi svojo prisotnost z nišnimi vrstami svile. Evropa se sooča z visoko ceno svile ter majhno proizvodnjo in porabo, kar pomeni večjo odvisnost od uvoza. Pomembno vlogo bo v prihodnje igrala

tudi digitalna prodaja, zlasti v segmentu luksuznih izdelkov.

Kot je bilo že omenjeno, svetovni trg svile dosega rast tudi zaradi vladne podpore v ključnih državah proizvajalkah, kot sta Indija in Kitajska. Vlade prepoznajo družbeno-ekonomski pomen svilogojstva, ki milijonom ljudi na podežlju zagotavlja preživetje in pomembno pripomore k izvoznim prihodkom. Z izboljšanjem kakovosti proizvodnje, obvladovanjem bolezni ter boljšim povezovanjem s trgom takšna podpora krepi dobavne verige in povečuje odpornost industrije proti zunanjim motnjam. Posledično se povečujeta tako ponudba kot povpraševanje po svili v različnih sektorjih po svetu.

Rast trga spodbuja tudi razvoj novih trgov in naraščajočo blaginjo, zlasti v hitro rastočih gospodarstvih azijsko-pacifiške regije. Širjenje srednjega razreda, večja kupna moč in boljši dostop do globalnih trendov prek digitalnih platform pripomorejo k večjemu zanimanju potrošnikov za kakovostne, naravne in prestižne izdelke, kot je svila.

Svetovni trg svile je v zadnjih letih zaznamovan z večplastnimi spremembami, ki jih poganjajo tehnološki napredek, vladna podpora, trajnostni potrošniški trendi in širitev na razvijajoče se trge. V nadaljevanju so predstavljene ključne ugotovitve, ki oblikujejo prihodnost te niše, a strateško pomembne industrije:

- **Vladna podpora domači proizvodnji svile:** Naraščajoča podpora vlad v ključnih državah proizvajalkah, kot sta Indija in Kitajska, krepi samozadostnost, izboljšuje kakovost proizvodnje ter pripomore k večji blaginji podeželskega prebivalstva. Takšna podpora zagotavlja stabilne dobavne verige in spodbuja širitev industrije.
- **Tehnološki napredek v svilogojstvu:** Inovacije na področju gojenja sviloprejk in predelave svile – kot so avtomatizirano odvijanje niti, vzreja v nadzorovanih klimatskih razmerah ter uporaba genskega inženiringa – pripomorejo k večji produktivnosti in razvoju specializiranih vrst svile za različne namene.
- **Rast na razvijajočih se trgih:** Širitev srednjega razreda in rast razpoložljivega dohodka v hitro

rastočih gospodarstvih azijsko-pacifiške regije povečujeta kupno moč in kulturno naklonjenost svili, kar se odraža v večjem povpraševanju po luksuznih in kakovostnih svilenih izdelkih.

- **Trajnostni potrošniški trendi:** Naraščajoča naklonjenost potrošnikov do trajnostnih, naravnih, biorazgradljivih in etično proizvedenih materialov spodbuja povpraševanje po svili kot okolju prijaznem tekstilu.
- **Konkurenca sintetičnih vlaken:** Cenejša sintetična vlakna, ki uspešno posnemajo estetske lastnosti svile, omejujejo rast trga svile in so pomemben izziv za naravne materiale.
- **Trgovinske ovire:** Uvozne dajatve, regulativne razlike med državami in politična nestabilnost lahko motijo mednarodne dobavne verige ter zavirajo rast trga svile.
- **Odvisnost od Kitajske:** Velika odvisnost od Kitajske pri dobavi surove svile povzroča ranljivost lokalnih trgov, cenovno nestabilnost in nihanja v dobavi.

3 Evropski trg svile

Evropa ima približno 20-odstotni delež pri svetovni porabi svile, čeprav se je na evropskih tleh proizvede le okoli 5 %. Glavni porabniki so modna industrija, notranje oblikovanje (posteljnina, zavesa), kozmetika in medicina. Povpraševanje po svili narašča predvsem v segmentu luksuznih izdelkov, kjer svila ohranja status prestižnega in naravnega materiala.

Evropski trg svile je močno odvisen od uvoza. Med glavnimi dobavitelji izstopajo Kitajska (32 %), Turčija (20 %), Bangladeš (10 %), Indija (5,7 %) in Kambodža (4,8 %). Vrednost uvoza svilenih izdelkov je v prvih petih mesecih leta 2025 znašala tri milijarde evrov, kar v primerjavi z enakim obdobjem prejšnjega leta pomeni 7,91-odstotno rast [1-5].

V Evropi je proizvodnja svile danes razmeroma skromna. Francija in Italija sta tradicionalno veljali za vodilni evropski proizvajalki, vendar je sodobna proizvodnja omejena na manjše obrate in trajnostno usmerjene projekte. Evropska unija si prizadeva za

oživitev svilogojstva, zlasti prek ekoloških pristopov in lokalnih pobud.

Med glavnimi izzivi evropskega trga svile so visoki stroški dela, konkurenca sintetičnih vlaken in izrazita uvozna odvisnost. Po drugi strani pa se priložnosti kažejo v rastočem povpraševanju po trajnostnih materialih, tehnoloških inovacijah v proizvodnji in podpori EU lokalnemu svilogojstvu.

Najpomembnejše evropske države za svilni trg so:

- Francija (Lyon je bil v 15. in 16. stoletju svetovna prestolnica svile), kjer se svila danes uporablja predvsem v visoki modi (Haute Couture) in umetniških delih.
- Italija je tako kot Francija zgodovinsko središče evropske proizvodnje svile (zlasti v Lombardiji in Toskani). Znana je po visokokakovostni svili, ki se uporablja v modni industriji (npr. Milano, Firence). Ima tradicionalne obrate za predelavo svile in močno oblikovalsko industrijo, ki svilo vključuje v luksuzne izdelke.
- Nemčija nima večje proizvodnje svile, a je pomemben trg za uvoz svilenih izdelkov (tudi v tehničnih tekstilih, medicini in kozmetiki).
- Španija je zgodovinsko odigrala pomembno vlogo pri uvozu svile prek Svilne poti in arabskih držav. Danes je trg svile v Španiji usmerjen predvsem v modno industrijo in turistične izdelke (npr. svileni šali, oblačila).

Vse štiri omenjene države imajo močno modno industrijo, ki svilo uporablja kot luksuzni material. Trg svile je v teh državah povezan s kulturno dediščino, trajnostnimi trendi in uvozom iz Azije. Italija in Francija sta edini z aktivno proizvodnjo svile manjšega obsega.

Evropski trg svile je zaznamovan z izrazito uvozno odvisnostjo, visokimi cenami in specializirano uporabo, pri čemer se priložnosti za rast kažejo predvsem v trajnostnih trendih in razvoju novih aplikacij. Ključne značilnosti evropskega trga svile so:

- **Močna uvozna odvisnost:** Evropa večino svile uvozi iz Azije, predvsem iz Kitajske, Turčije in Indije. Lokalna proizvodnja je zanemarljiva, vendar

se pojavljajo trajnostne pobude za njeno oživitev.

- **Rastoče povpraševanje po luksuznih izdelkih:** Svila ohranja status prestižnega materiala, zlasti v modni industriji, notranjem oblikovanju in kozmetiki.
- **Visoka cena svile v Evropi:** Evropa ima najvišje cene svile med vsemi regijami (okoli 50 USD/EUR), kar je posledica višjih stroškov dela, kompleksne predelave in izdelkov z visoko dodano vrednostjo.
- **Diverzifikacija industrijske uporabe:** Svila se čedalje pogosteje uporablja tudi v medicini, kozmetiki, tehnologiji in notranjem oblikovanju, kar širi trg in povečuje njeno strateško vrednost.
- **Povečana naklonjenost trajnostnim materialom:** Evropski potrošniki vse bolj iščejo trajnostne materiale, kjer ima svila kot naravno vlakno pomembno mesto.
- **Problematika gojenja murv:** Nanaša se na agronomske in okoljske izzive, povezane z vzdrževanjem zdravih in produktivnih nasadov murv. Ti izzivi vključujejo zmanjšano razpoložljivost primerne zemljišča, podnebne spremembe, nihanja v kakovosti tal, napade škodljivcev in bolezni murv, kar neposredno vodi v pomanjkanje murvinih listov, ključnega vira hrane za sviloprejk in s tem omejevalnega dejavnika v celotni verigi pridelave svile.

4 Slovenski trg svile

Svilogojstvo je bilo v Sloveniji v prejšnjem stoletju pomembna dopolnilna kmetijska dejavnost, zlasti na podeželju vzhodne, jugovzhodne in zahodne Slovenije. Vrhunec je doseglo v prvi polovici 20. stoletja, ko so številne družine gojile murve in vzrejale sviloprejk za prodajo kokonov. Država je dejavnost podpirala z odkupnimi mesti in izobraževalnimi programi. Po drugi svetovni vojni je zanimanje za svilogojstvo začelo upadati, predvsem zaradi industrializacije, razmaha poceni sintetičnih vlaken in sprememb v kmetijstvu. Do konca stoletja je de-

javnost skoraj povsem izginila in se danes ohranja predvsem kot del kulturne dediščine in v okviru redkih poskusov oživitve. Zato je večina svile, ki se danes uporablja v Sloveniji, uvožena. Po podatkih [5] je bila leta 2024 vrednost uvoza svile in svilenih izdelkov v Slovenijo nekaj več kot 600.000 evrov, medtem ko je izvoz svile oziroma svilenih izdelkov znašal približno 90.000 EUR.

Na slovenskem trgu se za svilo odpirajo tržne priložnosti, ki izhajajo iz sodobnih trendov in specifik trga:

- **Trajnostna moda:** Naraščajoče zanimanje za naravne in trajnostne materiale je potencial za povečano povpraševanje po svili, zlasti med oblikovalci in manjšimi modnimi znamkami, ki iščejo alternativne tekstilne rešitve z visoko dodano vrednostjo.
- **Turizem in lokalna obrt:** Zaradi svoje luksuzne narave lahko svila dobi prostor v izdelkih, namenjenih turistom, kot so ročno izdelani šali, kravate, čipke, umetniški tekstil in drugi spominki, ki poudarjajo lokalno identiteto in kakovostno izdelavo.
- **Zdravstveni in kozmetični sektor:** Svila se že uporablja v kozmetičnih izdelkih in v medicinskih aplikacijah, kar odpira možnosti za sodelovanje z raziskovalnimi institucijami in razvoj novih izdelkov z visoko dodano vrednostjo.
- Kljub navedenim priložnostim se slovenski prostor sooča z več strukturnimi omejitvami:
- **Podnebne in agronomske omejitve:** Slovenija nima optimalnih agro-klimatskih razmer za gojenje murv in vzrejo sviloprejk, kar bistveno omejuje možnosti za vzpostavitev domače primarne proizvodnje svile.
- **Omejenost trga:** Ker je domači trg majhen, je povpraševanje po svili omejeno, kar pomeni, da je dolgoročni razvoj odvisen predvsem od izvoza ali usmeritve v nišne izdelke z visoko dodano vrednostjo.
- **Visoka cena in konkurenca:** Svila je bistveno dražja od sintetičnih in nekaterih naravnih materialov, kar omejuje njeno uporabo v množični

proizvodnji, priložnost za svilo pa so izdelki z visoko dodano vrednostjo.

- Mogoče razvojne usmeritve Slovenije na področju izdelkov iz svile:
- **Uvoz in predelava:** Uvoz surove svile iz Azije in njena predelava v Sloveniji (npr. tkanje, barvanje, oblikovanje) za potrebe domačega in tujega trga je izvedljiva strategija, ki ne zahteva vzpostavitve primarne proizvodnje.
- **Raziskovalno-inovacijski projekti:** Povezovanje z univerzami in raziskovalnimi inštituti omogoča razvoj novih izdelkov in področij uporabe svile (biomedicina, nanotehnologija, trajnostni materiali itd.).
- **Vzpostavitev zelene blagovne znamke:** Razvoj slovenske blagovne znamke, ki združuje trajnost, lokalno izdelavo in visoko kakovost, bi lahko pripomogel k diferenciaciji na mednarodnem trgu in h krepitvi prepoznavnosti slovenskega oblikovanja in tekstilne industrije.

Slovenija ima več pomembnih prednosti, ki omogočajo razvoj na področju svile. Med njimi navedimo visoko kakovost lokalne izdelave, saj ima država dolgo tradicijo tekstilne in oblikovalske industrije. Pomembno vlogo igrajo tudi izobraževalne in raziskovalne ustanove, kot so fakultete in inštituti, ki lahko podpirajo razvoj inovativnih aplikacij svile, denimo v tekstilstvu, biomedicini in kozmetiki. Poleg tega je slovenski trg čedalje bolj trajnostno usmerjen, kar se kaže v povečanem zanimanju potrošnikov za naravne materiale in okolju prijazne izdelke. Geografska bližina evropskim trgom, kot sta Italija in Avstrija, pa odpira možnosti za izvoz in širitev na trge z večjim povpraševanjem. Slovenija lahko razvija nišne izdelke, kot so luksuzni modni dodatki, darila za turiste in naravna kozmetika. Povezovanje z mednarodnimi partnerji omogoča uvoz surove svile in njeno lokalno predelavo za evropski trg. Inovacije v materialih, kot je uporaba svile v medicini, biotehnologiji in pametnih tekstilih, odpirajo nove možnosti. Prav tako lahko Slovenija gradi zelene blagovne znamke in promovira svoje izdelke kot trajnostne in ročno izdelane.

Kljub tem prednostim se Slovenija sooča z nekaterimi izzivi, vezanimi na proizvodnjo svile. Podnebje ni idealno za gojenje murv in sviloprejk, kar omejuje možnosti za domačo pridelavo svile. Poleg tega je domači trg razmeroma majhen. Visoki stroški proizvodnje dodatno zmanjšujejo konkurenčnost slovenskih proizvajalcev, medtem ko je pomanjkanje specializiranih znanj na področju gojenja, predelave in uporabe svile izziv za razvoj panoge.

Med glavnimi nevarnostmi pa so močna mednarodna konkurenca in neugodna zakonodaja EU. Odvisnost od uvoza surove svile lahko povzroči cenovna nihanja, regulativne ovire, kot so uvozne dajatve, okoljski predpisi in birokracija, pa otežijo poslovanje in širitev.

V Sloveniji se svilogojstvo in svilarstvo ponovno prebujata, predvsem skozi raziskovalne projekte, lokalne pobude in interdisciplinarno sodelovanje. Redki rejci sviloprejk še obstajajo, npr. v okolici Kobdilja na Krasu, kjer raste najstarejša murva v Sloveniji. Inštitut za svilogojstvo in svilarstvo se ukvarja z raziskavami gojenja murv in sviloprejk in spodbujanjem dejavnosti. Ta dejavnost je v Sloveniji glede na trenutni gospodarski in zakonodajni položaj mogoča le za izdelke z visoko dodano vrednostjo. Če bi se evropska zakonodaja spremenila v korist domače, lokalne proizvodnje, pa je mogoča tudi razširitev te dejavnosti.

5 Sklepi

Trg svile je specifičen in ga oblikujejo dejavniki, kot so agro-klimatske razmere, kapitalska zahtevnost, tehnično znanje, dostop do usposobljene delovne sile itd. Ustanovitev uspešne proizvodne enote za svilo zahteva znatne naložbe v infrastrukturo za svilogojstvo, zemljišča za gojenje murv in delovno intenzivne procese, kot so odvijanje kokonov, predenje preje, barvanje in tkanje. Poleg tega doseganje kakovosti, primerljive z uveljavljenimi proizvajalci, zahteva veliko strokovnega znanja in spoštovanje strogih standardov kakovosti.

Po drugi strani pa naraščajoče svetovno povpraševanje po trajnostnih tekstilnih izdelkih spodbuja podjetja (zlasti v regijah z ugodnimi agroklimatskimi razmerami in podporno državno politiko) k vstopu na to gospodarsko področje.

Proizvodnja svile je delovno intenzivna, okoljsko občutljiva in odvisna od ugodnih podnebnih razmer. Vsaka motnja, kot so izbruhi bolezni med sviloprejkami, ekstremne vremenske okoliščine ali pomanjkanje vhodnih surovin (npr. murvini listi), lahko povzroči nihanja v dobavi in posledično nestanovitnost cen.

Potrošniško vedenje na svetovnem trgu svile se spreminja pod vplivom skrbi za trajnost, kulturne pomembnosti in funkcionalnih koristi. Čeprav tradicionalna predstava o svili kot luksuznem materialu ostaja, nove potrošniške skupine spodbujajo povpraševanje z vidika trajnosti in etike. Prav slednje – prehod od luksuza k etiki, trajnosti in funkcionalnosti – nakazuje novo smer razvoja trga svile. Razumevanje teh vedenjskih premikov je ključno za deležnike, ki želijo vstopiti na ta trg.

Svilogojstvo je v Evropi in Sloveniji skoraj povsem izginilo. Trg svile v Evropi in Sloveniji se nahaja na presečišču med tradicijo in sodobnimi trendi trajnostnega razvoja. Kljub omejitvam, kot so podnebne razmere, majhnost trga in konkurenca cenejših materialov, se odpirajo priložnosti za inovativne pristope – zlasti prek uvoza in predelave, raziskovalnega sodelovanja in razvoja trajnostnih blagovnih znamk. V tem kontekstu lahko Slovenija s premišljenimi strategijami in povezovanjem lokalnega znanja z globalnimi trendi ponovno najde mesto na evropskem zemljevidu svile.

Viri

1. *Global Silk Market – Industry Trends and Forecast to 2032*. (2023). Data Bridge Market Research.
2. Textile Exchange. (2023, December 1). *Materials market report 2023*. <https://textileexchange.org/knowledge-center/reports/materials-market-report-2023/>
3. The Fiber Year GmbH. (2023, August 18). *The fabric year 2023*. <https://thefiberyear.com/2023/08/18/the-fabric-year-2023/>
4. International Textile Manufacturers Federation. (n.d.). IMTF. Retrieved February 23, 2026, from <https://www.itmf.org/>
5. Statistični urad RS. (n.d.). *SURS*. Retrieved February 23, 2026, from <https://www.stat.si/StatWeb/en>